

OBSAH

ÚVOD	7
1. DIDAKTIKA AKO VEDA	9
1.1 <i>Didaktické myšlienky a názory niektorých pedagógov .....</i>	9
1.2 <i>Pedagogický a didaktický reformizmus .....</i>	17
1.3 <i>Predmet didaktiky .....</i>	20
1.4 <i>Všeobecná didaktika a špeciálne didaktiky .....</i>	24
1.5 <i>Metódy didaktického výskumu .....</i>	25
2. OBSAH VZDELANIA	31
2.1 <i>Vzdelávanie a vzdelanie .....</i>	31
2.2 <i>Druhy vzdelania .....</i>	33
2.3 <i>Ciele a obsah vzdelania .....</i>	35
2.4 <i>Konkretizácia obsahu vzdelania .....</i>	41
2.4.1 <i>Učebný plán .....</i>	41
2.4.2 <i>Učebné osnovy .....</i>	42
2.4.2.1 <i>Učivo a jeho štruktúra .....</i>	45
2.4.3 <i>Niektoré ďalšie prístupy k obsahu vzdelania .....</i>	48
2.5 <i>Učebnice, školské knihy .....</i>	52
2.6 <i>Hľadiská pre výber obsahu vzdelania .....</i>	55
3. TEORETICKÉ ZÁKLADY VYUČOVACIEHO PROCESU	59
3.1 <i>Pojem vyučovacieho procesu .....</i>	60
3.1.1 <i>Ciele vyučovacieho procesu .....</i>	63
3.2 <i>Spoločenské základy vyučovacieho procesu .....</i>	66
3.3 <i>Gnozeologické základy vyučovacieho procesu .....</i>	68
3.4 <i>Psychologické základy vyučovacieho procesu .....</i>	70
3.5 <i>Logické základy vyučovacieho procesu .....</i>	77
3.6 <i>Podmienky vyučovacieho procesu .....</i>	78
3.7 <i>Fázy (etapy) vyučovacieho procesu .....</i>	79
3.8 <i>Vyučovanie ako syntéza vzdelávania a výchovy .....</i>	82
4. HUMANISTICKÉ PRÍSTUPY K VYUČOVANIU	85

5. VYUČOVACIE ZÁSADY	92
5.1 <i>Vymedzenie pojmu vyučovacej zásady .....</i>	94
5.2 <i>Analýza vyučovacích zásad a metodické odporúčania k ich uplatňovaniu .....</i>	96
5.2.1 <i>Zásada uvedomelosti a aktivity .....</i>	97
5.2.2 <i>Zásada názornosti .....</i>	98
5.2.3 <i>Zásada primeranosti .....</i>	100
5.2.4 <i>Zásada trvácnosti .....</i>	101
5.2.5 <i>Zásada systematickosti .....</i>	102
6. VYUČOVACIE METÓDY	108
6.1 <i>• Pojem vyučovacej metódy .....</i>	108
6.2 <i>Klasifikácia (triedenie) vyučovacích metód .....</i>	110
6.2.1 <i>Logické postupy učenia .....</i>	110
6.2.2 <i>Motivačné metódy .....</i>	112
6.2.3 <i>Expozičné metódy .....</i>	115
6.2.4 <i>Fixačné metódy .....</i>	124
6.2.5 <i>Metódy diagnostické a klasifikačné .....</i>	128
6.3 <i>Účinnosť vyučovacej metódy .....</i>	136
7. ORGANIZAČNÉ FORMY VYUČOVANIA	139
7.1 <i>• Pojem organizačnej formy .....</i>	139
7.2 <i>Klasifikácia (triedenie) organizačných foriem vyučovania .....</i>	140
7.3 <i>Vyučovacia hodina .....</i>	141
7.4 <i>Tvorivý prístup k vyučovacej hodine .....</i>	145
7.5 <i>Vychádzka, exkurzia, výlet .....</i>	148
8. UČEBNÉ POMÔCKY A DIDAKTICKÁ TECHNIKA	150
8.1 <i>Pojem učebných pomôcok a didaktickej techniky .....</i>	150
8.2 <i>Funkcie učebných pomôcok a didaktickej techniky .....</i>	151
8.3 <i>Klasifikácia (triedenie) učebných pomôcok a didaktickej techniky .....</i>	152
8.4 <i>Didaktické aspekty využívania učebných pomôcok a didaktickej techniky .....</i>	154
8.5 <i>Učiteľ, učebné pomôcky a didaktická technika .....</i>	156
9. PRÍPRAVA UČITEĽA NA VYUČOVANIE, ROZVRH HODÍN	158
9.1 <i>Organizácia školského roka .....</i>	158
9.2 <i>Dlhodobá príprava učiteľa .....</i>	158
9.2.1 <i>Tematické plány .....</i>	160

9.4	<i>Tvorivosť v práci učiteľa</i>	164
9.5	<i>Rozvrh hodín</i>	166
10.	MENEJTRIEDNE ŠKOLY	169
10.1	<i>Čo je menejtriedna škola</i>	169
10.2	<i>Spájanie ročníkov do tried</i>	170
10.3	<i>Didaktické aspekty práce v menejtriednej škole</i>	171
10.4	<i>Vyučovacia hodina v menejtriednej škole</i>	174
10.5	<i>Samostatná práca žiakov, jej druhy a funkcie</i>	176
10.6	<i>Ostatné aspekty týkajúce sa menejtriednych škôl</i>	181
11.	ČINITELE PODMIEŇUJÚCE MODERNIZÁCIU VÝCHOVNOVZDELÁVACIEHO PROCESU	184
11.1	<i>Rast pedagogicko-psychologických poznatkov</i>	184
11.2	<i>Vedeckotechnický pokrok a výchovnovzdelávací proces</i>	187
12.	AKTUÁLNE POJMY DIDAKTIKY	190
12.1	<i>Modernizácia vyučovania</i>	190
12.2	<i>Racionalizácia vyučovania</i>	191
12.3	<i>Efektívnosť vyučovania</i>	193
12.4	<i>Optimalizácia vyučovania</i>	194
13.	KONCEPCIE VYUČOVANIA 20. STOROČIA	198
13.1	<i>Programované vyučovanie</i>	198
13.1.2	<i>Východiská programovaného vyučovania</i>	199
13.1.3	<i>Teória programovaného učenia B. F. Skinnera</i>	200
13.1.5	<i>Vetvený program N. A. Crowdera</i>	202
13.1.6	<i>Kybernetika a programované učenie</i>	203
13.1.7	<i>Adaptívny program G. Paska</i>	203
13.1.8	<i>Algoritmy učenia L. N. Landu</i>	204
13.1.9	<i>Vyučovacia hodina v programovanom vyučovaní</i>	205
13.1.10	<i>Kritická analýza programovaného vyučovania</i>	206
13.2	<i>Diferencované vyučovanie</i>	207
13.2.1	<i>Pojem a podstata diferenciácie</i>	207
13.2.2	<i>Druhy diferenciácie</i>	208
13.2.3	<i>Kritická analýza diferencovaného vyučovania</i>	214
13.3	<i>Skupinové vyučovanie</i>	215
13.3.1	<i>Pojem a podstata skupinového vyučovania</i>	215
13.3.2	<i>Utváranie skupín</i>	217

13.3.3	<i>Vyučovacia hodina v skupinovom vyučovaní</i>	220
13.3.4	<i>Druhy skupinovej práce</i>	221
13.3.5	<i>Kritická analýza skupinového vyučovania</i>	223
13.4.	<i>Problémové vyučovanie</i>	224
13.4.1	<i>Pojem a podstata problémového vyučovania</i>	225
13.4.2	<i>Druhy problémov</i>	226
13.4.3	<i>Proces riešenia problémov</i>	227
13.4.4	<i>Vyučovacia hodina v problémovom vyučovaní</i>	229
13.4.5	<i>Kritická analýza problémového vyučovania</i>	230
14.	ALTERNATÍVNE ŠKOLSTVO	232
14.1	<i>Klasická a alternatívna škola</i>	233
14.2	<i>Klasické alternatívne školy</i>	237
14.2.1	<i>Waldorfská škola</i>	237
14.2.2	<i>Montessoriovská škola</i>	241
14.2.3	<i>Freinetovská škola</i>	245
14.2.4	<i>Jenská škola</i>	250
14.3	<i>Moderné alternatívne školy</i>	253
14.3.1	<i>Typy moderných alternatívnych škôl</i>	254
14.4.	<i>Záverečné poznámky k alternatívnemu školstvu</i>	266
ZÁVER	.....	270